

Opening, door Bert Kassies

De aanwezigen werden welkom geheten door Bert Kassies (opdrachtgever naar de markt).

Doel van de bijeenkomst is marktpartijen informeren over ontwikkelingen en de impact daarvan op de aankomende werken. Daarnaast is het zinvol om elkaar op de hoogte houden van ontwikkelingen om gezamenlijk in te kunnen spelen op kansen en uitdagingen.

RWS vindt het belangrijk dat er niet alleen binnen de kaders van individuele projecten wordt gecommuniceerd maar de partijen ook breder/overstijgend met elkaar in gesprek gaan en blijven.

Beter in verbinding te komen met elkaar

Als opdrachtgever organiseert RWS deze bijeenkomst om de relatie met marktpartijen, te versterken en te onderhouden. Een goede samenwerking is de sleutel tot succes!

Bert Kassies geeft in zijn presentatie aan dat er bij RWS sprake is van financiële onzekerheid. De politiek heeft besloten om minder budget ter beschikking te stellen dan Rijkswaterstaat (en vele anderen) denkt nodig te hebben voor onze infrastructuur. Voor dit jaar is er nog voldoende productie en is het ook mogelijk werk buiten lopende contracten uit te voeren waar dat noodzakelijk is. Echter, de perspectieven voor de jaren tot 2030 zijn minder gunstig. Dat betekent dat RWS-prioriteiten moet gaan stellen en daar wordt op dit moment naar gekeken.

Voor de BV Nederland is het openhouden van de infrastructuur wel cruciaal, dus de verwachting is dat daar geld voor beschikbaar is. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat er wel disclaimer geldt ten aanzien van de plannings.

In de terugblik naar vorig jaar wordt de reorganisatie/ Samenhangend Toekomst Perspectief nog even naar voren gehaald, de invoering van Social Return en de ontwikkelingen t.a.v. innovatie en duurzaamheid.

De presentaties die tijdens deze dag zijn gegeven, waren:

- Evaluatie kustlijn na 35 jaar suppleren
- Ontwikkelingen op het gebied van inkoop
- Stand van zaken TPKV
- Duurzaamheid
- Trends in ongevallen en incidenten
- Samenwerken aan innovatie, met programma Prisma
- Ecologie in de uitvoering bij KLZ, werkprotocol

Ontwikkeling kustlijn na 35 jaar suppleren door Niels van Kuik

Na 35 jaar zandsuppleties is de ontwikkeling van de Nederlandse kust geëvalueerd. Het kustbeleid richt zich op duurzaam behoud van waterveiligheid en het beschermen van functies en waarden van strand en duinen. Uit de analyse, gebaseerd op JARKUS-data en een vergelijking van de situatie vóór en na 1990, blijkt dat Kustlijnzorg succesvol is.

De kustlijn is gestabiliseerd en op sommige plekken zelfs uitgebreid. Duinen zijn gegroeid en worden dynamisch beheerd, terwijl de waterveiligheid gewaarborgd blijft. Over het algemeen houdt de kust gelijke tred met de zeespiegelstijging, al bestaan er regionale verschillen. De ruimte voor natuur en recreatie is behouden of toegenomen. Suppleties dragen bij aan het behoud van duinhabitats, maar veroorzaken tijdelijk en lokaal verstoring van de ecologie in de actieve zone; deze blijkt zich hier echter goed aan te kunnen aanpassen.

De belangrijkste conclusie is dat Kustlijnzorg effectief is en dat de oorspronkelijke beleidsdoelen worden behaald. Wel is er behoefte aan betere communicatie over de langetermijneffecten van suppleties. Daarnaast zijn er kansen om meer zand toe te passen, bijvoorbeeld nabij getijgeulen, en is verder onderzoek naar buiten deltasuppleties gewenst. De resultaten geven aanleiding tot trots op het Nederlandse kustbeheer.

Ontwikkelingen op het gebied van inkoop, door Jos Nellen (BB) en Ruud Vlaardingerbroek (KLZ)

Baggeren en Bergingen (BB)

Baggeren en Bergingen (BB) presenteert een begin van de concept inkoopstrategie. Het betreffen ideeën die zich ontleen aan het intent van de DG RWS; leveren, vereenvoudigen en verbinden.

De gedachte is om de huidige opzet van contracten grotendeels te behouden (zie dia 33). Hierbij wordt aan de aanwezigen gevraagd hoe zij hier over denken. Voor het vaste onderhoud onderzoekt BB meerdere contractvormen. Hierbij is de wens om te uniformeren en één contractvorm voor al het vaste onderhoud te hanteren. Ook bij geschiktheidseisen en gunningscriteria wordt gezocht naar uniformering.

Daarnaast wil Rijkswaterstaat als opdrachtgever een doorkijk geven op de aankomende aanbestedingen. Voor de voorgenomen inkopen is toegelicht wat de planning is en welke bijzonderheden marktpartijen kunnen verwachten in de contracten.

Voor de werkzaamheden zowel BB als KLZ geldt dat onderhoud uitgevoerd moet worden, dat er gestreefd wordt naar eenvoudige en uniforme procedures en naar interne en externe verbinding.

Verder zijn er ambities om samen te werken met het Havenbedrijf Rotterdam en wil RWS een duurzame uitvoering die kosten- en capaciteitsefficiënt is.

Bij BB is het streven voor de nieuwe contracten dat er een looptijd wordt gehanteerd van ca. 8 jaar. Hierbij is het de bedoeling om te voorkomen dat de contracten allemaal tegelijk aflopen. Bovendien is het idee om geen duurzaamheidsverlenging toe te passen, wel is er de KCI-optie (duurzaamheidsvoorstellen tijdens contractduur).

Kustlijnzorg (KLZ)

Ruud Vlaardingebroek, inkoopadviseur binnen het programma Kustlijnzorg (KLZ) gaf vervolgens een toelichting op de aanbestedingen voor de aankomende suppleties. In totaal zijn 9 suppleties voorzien die worden gebundeld in vier contracten en gefaseerd op de markt gebracht, wel onder voorbehoud van financiële onzekerheden.

Ten aanzien van de aanbestedingen gaf hij aan dat er geen grote wijzigingen worden verwacht in de aanbestedingsprocedure, geschiktheidseisen en BPKV-criteria. Wel wordt de vernieuwde systematiek voor het berekenen van de MKI-waarde toegepast. Ook zijn het transitiepad KLZ en vaargeulonderhoud (TPKV) en de CO₂-prestatieladder (conform Handboek 4.0, per 1 juli 2026) onderdeel van de aanbestedingen. Tot slot ging hij nog kort in op Social return (Groeituin), verrekening brandstofkosten, OO verlet, loonkosten en de optionele werkzaamheden.

Stand van zaken TPKV, door Harry Zondag en Funda Gökhan

De top 6 prioriteiten voor het Transitiepad Kustlijnzorg en Vaargeulonderhoud werden gepresenteerd.

Dit bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Koploperaanpak Rotterdam, samen met HbR
2. Koploper Waddenzee
3. K&I agenda, kennis en Innovatie
4. Koploperaanpak zoet binnenlands
5. Laadinfra voor natte werken
6. Samenwerking in de sector, algemeen

Er is vanuit het Rijk budget beschikbaar gesteld voor twee zoute koploperprojecten.

Er kan daardoor gekeken worden naar een techniek die verder gaat dan biobrandstoffen, zoals hernieuwbare elektriciteit en RFNBO's (denk aan bijvoorbeeld waterstof of methanol etc.). Er lopen nu marktconsultaties voor Waddenzee en R'dam. En er wordt gestreefd naar langere contracten zodat de markt ook investeringen kan doen. Daarbij is laad- en bunkerinfra randvoorwaardelijk.

Ook voor de Kennis en Innovatie agenda is budget beschikbaar gesteld. Hierdoor kunnen projecten samen met marktpartijen en kennisinstellingen worden uitgevoerd en kan via bijvoorbeeld de ZEDhub kennis worden ontsloten.

Koploperaanpak Zoet

Hierbij wordt elektrisch varen verder gestimuleerd. Er zijn op dit moment al twee elektrische schepen in de vaart. T.b.v. financiering van elektrificatie wordt overwogen minder in te zetten op biobrandstoffen. Dit wordt besproken met de sector de komende maanden. Verder moet ook worden bepaald welke opgaves eerst moeten en is samenwerking met regio's van RWS en relevante waterschappen van belang.

Voor de natte laadinfra ligt de nadruk op het zoeken naar laadcapaciteit. Dat is nog wel een uitdaging en de wens is om samen te werken met sector. Wat nog mist is een vooruitblik na 2030. Omdat HVO/biobrandstof beperkt opschaalbaar is op globaal niveau, wordt er ingezet op elektrificatie.

Daarbij is samenwerken met andere opdrachtgevers, bijvoorbeeld het HbR belangrijk, Maar RWS kijkt ook of waterschappen, provincies dezelfde eisen stellen om de transitie te faciliteren.

Duurzaamheid, door Alisha Combee

Ten aanzien van duurzaamheid zijn tijdens de bijeenkomst door Alisha Combee de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van 2025 besproken. De wijzigingen hebben betrekking op:

- Protocol 4.1.1B
- Nieuwe periode peloton eisen
- LCA rapport scheepsbrandstoffen (2025)
- A2-milieuindicatoren
- LCA Rekeninstrument
- Onderbouwing Staat van Ontleding
- CO2 prestatieladder

Trends in ongevallen en incidenten, door Elise Brands

De analyse van ongevallen en incidenten laat zien dat werken met materiaal en materieel het grootste risico vormt, vooral door schade en defecten. Omgevingsrisico's staan op de tweede plaats en worden vaak veroorzaakt door derden die werkgebieden betreden of signalering negeren. Ook de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten blijft een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast spelen afzetting en toezicht, met name op stranden een rol, evenals risico's rondom overstappen en stranding, wat aansluit bij eerdere RI&E-bevindingen.

Er is een duidelijke toename in het aantal incidentmeldingen, waarbij het grootste deel binnen KLZ plaatsvindt. Gevaarlijke situaties vormen de grootste categorie, terwijl het aandeel incidenten met menselijke slachtoffers relatief laag blijft. Wanneer er wel slachtoffers zijn, is in 30% van de gevallen medische behandeling nodig. Incidenten met materiaal en materieel komen het meest voor en vormen ook een belangrijke oorzaak.

De nadruk ligt sterk op arbeidsveiligheid. Belangrijke oorzaken van incidenten zijn omgevingsfactoren en menselijk gedrag, maar een groot deel van de oorzaken blijft onbekend. Positieve meldingen komen nauwelijks voor en cybersecurity speelt (nog) geen rol. Ondanks dat het werk dagelijkse praktijk is, blijven risico's aanwezig. Alert blijven, veilig werken en incidenten melden is essentieel om hiervan te leren.

Blijf vooral melden: zien, melden, leren en verbeteren!

Samenwerken aan Innovatie, door Roeland Lievens

Er zijn op dit moment meerdere platformen voor samenwerking

- PRISMA , Programma Innovatief Sediment Management. Een samenwerking met het HbR
- Leerruimte
- Contract verlengingen

TKI PRISMA 3 is uitgevoerd door een consortium met meerdere partijen en omvat een aantal wepkakketten:

WP 1: Slibverspreiding op de rivier:

Hierbij wordt gekeken wat het effect van slibverspreiding. Is het bv. mogelijk om slib te verspreiden op een nuttig moment op dag of op basis van het getij, zodanig dat het slib naar zee stroomt, zodat je niet hoeft te varen.

Werkpakket 2: Alternatieve strategieën:

Met een pijpleiding slib verspreiden is tot een bepaalde afstand nuttig, qua energie en CO2. Welk percentage komt dan weer terug? Ook zijn de slib/zand transporten bij verspreiding op alternatieve verspreidingslocaties gemodelleerd

Werkpakket 3: Logistiek en Marine Worms

Er is gekeken naar slib baggeren en het hergebruik ervan vanuit een logistiek perspectief, waarbij expliciet gekeken is naar de meerwaarde op niet-financiële vlakken. Ook is geëxperimenteerd met mariene wormpjes waarmee de consolidatietijd van slib flink kon worden verkort.

Leerruimte

Binnen de leerruimte is er een experimenteerruimte, waarbij marktpartijen de mogelijkheid hebben om te ontwikkelen of onderzoeken. Het is prettig dat zonder commerciële druk op zoek gegaan kan worden naar slimme ideeën en toepassingen

Recente contractverlengingen zijn gedaan op basis van voorstellen voor verduurzaming met een innovatief karakter.

Ecologische Uitvoeringsvoorwaarden en EWP's, door Emma Zandt en Cas Dinjens

In de afgelopen vier jaar heeft Arcadis, namens Rijkswaterstaat (RWS), bijgedragen aan de conditionering (voorbereidende werkzaamheden) van het suppletieprogramma, onder andere door het opstellen van borgingsdocumenten en het geven van ecologisch advies.

Ecologie speelt een belangrijke rol bij kustsuppleties (en baggeren bergingen), zeker gezien de zorgwekkende staat van de biodiversiteit in Nederland. Volgens het Statusrapport Nederlandse Biodiversiteit 2026 blijven vier van de vijf indicatoren achter, waardoor herstel van soorten en habitats in gevaar komt en Natura 2000-doelen niet worden gehaald.

Daarnaast is er veel publieksaandacht voor natuur, zoals blijkt uit reacties op gestrande walvisachtigen. Maar ook soorten die minder publiek aantrekken hebben hoge ecologische waarde.

In de praktijk zien we recentelijk steeds vaker RvO handhaving op uitvoeringsprojecten, ook administratieve handhaving. Consequenties kunnen last onder dwangsom zijn, of zelfs stillegging van uitvoering. Mede daarom gaan we aanscherpen op de EWP's.

RWS integreert ecologie al in de ontwerpfase van suppleties. Daarbij ligt de focus niet alleen op het voorkomen van schade, maar ook actief bijdragen aan duinbehoud. Indicatieve ontwerpen worden getoetst aan wet- en regelgeving, waaronder de Omgevingswet en Natura 2000.

Het borgingsdocument vormt hierbij een belangrijk instrument. Arcadis inventariseert per suppletie de geldende natuurregels en toetst zowel het ontwerp als de werkzaamheden, van voorbereiding tot uitvoering. Voor deze toetsing wordt gebruikgemaakt van input van terreinbeheerders, omgevingsmanagers, veldbezoeken, literatuur, data en lokaal onderzoek.

De planning loopt ongeveer een jaar vooruit, zodat aannemers tijdig inzicht hebben in de benodigde maatregelen. Deze uitvoeringsvoorwaarden worden door de aannemer vertaald naar een concreet ecologisch werkprotocol (EWP), met praktische maatregelen zoals het beschermen van broedvogels, het aanhouden van afstandszones en het bijhouden van een wekelijks logboek. Ook innovatieve werkzaamheden rondom suppleties kunnen worden meegenomen.

De uitdaging is om een balans proberen te vinden tussen uitvoerbaarheid van de suppletie en zo min mogelijk negatieve consequenties voor de ecologie.

Rondvraag

De dag werd afgesloten met een rondvraag.

Rijkswaterstaat werd bedankt voor de organisatie van deze dag.

Tot slot was er een verzoek gekomen vanuit een bedrijf of er weer gekeken kon worden naar het aanbieden van een vaste locatie van de tijdelijke opslag van zinkerleidingen. Dit scheelt in de kosten en maakt het werk voor zowel Opdrachtgever als voor Opdrachtnemers efficiënter. Rijkswaterstaat gaf aan dat er waarschijnlijk omgevingsargumenten zijn waarom het in het verleden is stopgezet, maar vanuit programma Kustlijn zorg gaat men de beheerders benaderen met deze vraag. Als hierover ontwikkelingen zijn, zal de markt worden geïnformeerd.